

FORSIDEILLUSTRAJON

@heiaklubben / Ingunn Dybendal

REDAKSJON**Ansvarlig redaktør:**

Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:

Nils Roar Gjerdet

Asbjørn Jokstad

Redaksjonssjef:

Kristin Aksnes

Redaksjonsråd/Editorial Board:

Linda Z. Arvidsson, Ellen Berggreen, Morten Enersen,

Jostein Grytten, Anne M. Gussgard, Anne Christine

Johannesen, Sigbjørn Løes, Nina J. Wang,

Marit Øilo

Redaksjonskomité:

Malin Jonsson, Anne Rønneberg, Anders Godberg,

Kristin S. Klock, Odd Bjørn Lutnæs

ABONNEMENT

For ikke-medlemmer og andre abonnenter:

NOK 2 400,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,

Tlf: 977 58 527

e-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Christiania torv 5, 0158 Oslo

PB 2073, Vika, 0125 Oslo

Tlf: 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no

www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 7100, 11 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: Aksell AS

Grafisk design: Aksell AS

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

OPPLAGSKONTROLLERT

Er du helsearbeider eller selger?

Foto: Kristin Adley Opdan

Kanskje du, som tannlege, stiller deg selv dette spørsmålet fra tid til annen, ettersom det er så mye snakk om det? Nå også i en vitenskapelig artikkel, i denne utgaven av Tidende.

Professor ved Senter for medisinsk etikk, Bjørn Hofmann, og forsker samme sted samt privatpraktiserende tannlege, Melody Mo-ezzi, spør, og svarer langt på vei ja, på om det de og mange med dem ser som en tilpasning til et fritt marked, med økte krav til inntjening, også øker faren for at tannlegeryket beveger seg bort fra sin tradisjonelle rolle som helsearbeidere med en klar og tydelig samfunnskontrakt – som sier at pasientens beste er det som skal stå sentralt.

Artikkelen problematiserer altså et hyppig tilbakevendende tema, der stikkordene er:

Flere tannleger, bedre tannhelse i befolkningen, mer konkurranse om pasientene, endret eierstruktur, aggressiv markedsføring og økt oppmerksomhet på inntjening. Utviklingen går i denne retningen, hevdes det, samtidig som utviklingen i markedet for tannhelsetjenester øker faren for at pasienter blir sett på som kunder og tannlegetjenestene som varer.

Hovedbudskapet i artikkelen er at utviklingen kan føre til at tannlegeprofesjonen beveger seg bort fra sin tradisjonelle rolle som helseprofesjon i retning av å bli selgere. Utviklingen kan undergrave samfunnskontrakten og bryter med sentrale prinsipper, normer og verdier i normativ etikk. Utviklingen kan få betydelige konsekvenser for tannlegeprofesjonen i årene som kommer. Det er derfor klokt å reflektere grundig over dette.

Hvis alt dette, og gitt at det er et problem – hva er løsningen?

Artikkelen, basert på en annen referert artikkel, har noen forslag:

Undervisningen på masterstudiet i odontologi bør gi mer oppmerksomhet til temaet tannlegepraksiser som bedrifter, i form av veiledning, refleksjon og diskusjon.

Videre foreslås det at Tannlegeforeningen utvikles til et fellesskap der tannleger kan henvende seg når de støter på konflikter mellom kommersiell og faglig forpliktelse, underforstått: Det er mulig å påta seg en større rolle i å fremme ansvarlig forretningspraksis og innta en mer veiledende rolle overfor medlemmene.

Tannlegeforeningen bør også jobbe hardere for at offentlige tannhelsetjenester skal utvides til å betjene hele befolkningen gjennom å utnytte eksisterende infrastruktur i den private tannhelsetjenesten. Og det bør forskes videre på andre medlemmer av tannhelseteamet og hvordan de håndterer sammenhengen mellom kommersialisme og profesjonalisme. Vi mangler kunnskap om kommersialismens drivere og hvordan dette påvirker faglighet og forsvarlighet, skriver forfatterne.

I tillegg nevnes andre tiltak som kan sikre samfunnskontrakten: Opptaksintervju ved inntak til masterstudiet i odontologi, i tillegg til dagens karaktersystem – for å synliggjøre holdninger og egnethet. Nærmere gransking og diskusjon av markedsføringspraksiser er også viktig, sier forfatterne, samt synliggjøring av samfunnskontrakten og gjeldende etiske normer – særlig overfor tannleger som er utdannet i land med en annen samfunnskontrakt.

Og, kanskje det viktigste: Vi bør få klare tall på hvor mange tannleger som jobber i Norge og hvor stort behov det er for tannleger i fremtiden, slik at man unngår overetablering.

Ellen Beate Dyvi
Ansvarlig redaktør